

Angelust a hívek jelenlétében, akik résztvettek az áldáson. Kivételt e tekintetben csak az elmékedési pontok felolvasásával tennék, mert az csakis önöknek szól.

2. *Ha a kápolnában a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt végezzük közösen a szentolvasót, — úgy, mint a retraite-teremben, — üljünk és minden Glóriá-nál felálljunk-e?*

Már több oldalról intézték hozzánk ezt a kérdést és eddig tényleg még az Anyaházban sem volt egyöntetű az eljárás. Megállapodtunk tehát abban, hogy — ha a kápolnában végzik közösen a szentolvasót a havi és évi lelkigyakorlatok alkalmával, — egészen úgy végzik, mint a retraite-teremben vagy a nappaliszobában: a *Veni Sancte*-t és a följárlást térdelve, a hat tizedet ülve, a *Gloria Patri*-nál felállnak, úgyszintén állva végzik a befejező imákat is a litániáig, amikor ismét letérdelnek.

3. *Ha a nővérek pihenő-napokon magukban végzik az imát, felálljanak-e az Angelus vagy Regina coeli imára akkor is, ha világiak vannak a kápolnában?*

Nem. Semmiféle külső jellel ne vonják magukra a közfigyelmet. Különben is jelentéktelen dolog az, vajjon ez imákat állva vagy térdelve imádkozzák-e, és nincs ez befolyással a búcsúk elnyerésére.

4. *Van-e az elmékedés-isméltésének határozott befejező formulája és melyik az?*

Nincs erre meghatározott formula. Mindamellert rendszerint így fejezik be: „... És miután jó elhatározásaimat megújítottam, fohászáimul választottam:...”

5. *Ünnepnapokon a szolgáló-nővér távollétében várjanak-e reá a Benedicamus-szal, ha a Szentek-életét már befejezték?*

A szolgáló-nővér távollétében az asszisztens- vagy a jelenlevő legidősebb nővér kötelessége a jeladás. Különben is a *Benedicamus* nem kötelező, csak megengedett dolog a Szokások könyvében jelzett napokon.

6. *Ha a nővér csak néhány percet késik az esti szünórától, jelentse-e szolgáló-nővéreinek késedelme okát, miután a Szentszabály amúgy is azt írja elő, hogy: „Esti étkezés után esetleg munkakörükben rendbehozhatnak még egyet-mást.”*

Minden házban meghatározott időben kezdődik a szünóra. Ez rendes körülmények között hét óra, de a művek miatt más idő is lehet. Ha nem jelennek meg pontosan, okát kell adniok ennek a szolgáló-nővér előtt úgy, mint minden más gyakorlatnál is. Legfőljebb, ha csak egy-két percnyi késésről van szó, — ami a szünóránál nem jelentős, — vagy pedig oly lisztséget lát el valaki, amely rendszeresen megakadályozza őt a pontos megjelenésben és szolgáló-nővére úgyis tud róla, akkor nem.

Szerkeszti és kiadja:

Szent Vince Szeretet-leányainak Tartományi Elöljárósága
Budapest, I. Nagyboldogasszony-útja 27.

IRGALMAS NŐVÉREK ILÁZNYOMDÁJA FELELŐS VEZETŐ: LAISZKY JENŐ

Most háromszáz éve...

(Nagyontisztelendő Lebrun anyától.)

Amikor Szent Vince meg-meglátogatta a falvakon létesített Szeretet-egyesületeket, találkozott néha derék, egyszerű leányokkal, egyenes szívű, nagylelkű egyénekkal, akiket az isteni Gondviselés küldött útjába és szemelte ki a Szeretet gyakorlására. Párizsba küldött útjába és szemelte ki a Szeretet gyakorlására. Párizsba küldötte őket Le Gras asszonyhoz. Ezek a kezdetleges, félénk kis jelöltek bizonyára azt kérdezték Marillac Lujzától, amit az Apostolok az Üdvözítőtől: „Mester hol lakol?” Boldog Anyánk pedig a Mester szavaival felelhetett nekik: „Jöjjetek és lássátok!” Új leányait pedig — akik iránt máris anyai szeretetet érzett, — bevezette a Szent Miklós-plebánián levő Szent Viktor-utcai kicsiny lakásába.

Itt fogadta, itt szállásolta el őket. Megismertette új környezetükkel. Lassan-lassan bevezette őket a felebaráti szeretet gyakorlásának nagy birodalmába és lelkükbe öntötte azt az erős és rendíthetetlen hitet s azt az alázatosságot, amelyet összes erényeik alapjául tett meg. Isten és a szegények szeretetét, mely benne is kiindulópontja volt minden lemondásának és mozgató ereje minden cselekedetének.

A lélek alakításának e munkája pedig szép gyümölcsöket termelt a tanulékony lelkekben s lassan-lassan eljuttatta őket a jámbor Alapítónő által kitűzött célhoz: a Szeretet igazi leányainak mintaképezéséhez.

Mi pedig, akik Boldog Anyánknek szintén leányai vagyunk s ezekben a napokban különösen megemlékezünk a kis Társulat eredetéről, hajlandók vagyunk szintén azt kérdezni: „Anyánk,

hol laktál?" — Engedd meg, hogy belépünk abba a szerény kis lakásba, amely Társulatunk bölcsője volt és magunkba szívjuk azt a szellemet, mely az első időket éltette. Hiszen éppúgy, mint a kereszténység, a Társulat is kezdetében élte aranykorát... Engedd meg, hogy lábaidnál ülve mi is hallgathassuk az élet igéit, amelyek annyi tanulékony lelket alakítottak a Szeretet két Apostolának mintaképeire!

Lépünk be tehát a Társulat legősibb házába! Szólítsuk meg a falakat! Tapogassuk meg köveit, ezeket a feketés köveket, amelyeket Boldog Anyánk annyira szeretett s pedig azért, mert a szegénységet hirdették. Töltekezzünk itt azzal az ősi szellemmel, amely mindenkor a Társulat ereje és szépsége volt és lesz! Ha pedig a Szent Alapítók e percben hallathatnák szavukat onnét az egek magasából, ahol most dicsőségükben tündökölnék, bizonyára ezt mondanák: „Őrizzétek meg az eredeti szellemet s ha letértetek róla, sietve szerezzétek vissza! Jeligitétek szerint maradjatok meg Krisztus szeretetében!”

Vajjon milyen tehát az a szerény kis házacska, amelybe Boldog Anyánk már 1626-ban költözött, amikor odahagyta a nagyvilágot, hogy különös módon Vince úr vezetése alá rendelje magát?

Elég magas, négyemeletes, de annyira keskeny házacska, hogy csak két ablaka nyílik az utca felé. Az utcáról alacsony ajtócska vezet egy elég sötét folyosóra, amelyről befelé kissé kiszélesedik az épület. Dicső Anyánk első életírója szerint ez volt tehát az a cönákulum, „amelyben néhány nagylelkű jó leány gyűlt össze, hogy imádságban és lelki egyetértésben fogadják Isten lelkét és előkészüljenek arra az előttük még ismeretlen küldetésre, melyre Isten kiválasztotta őket...”

„Az alázatosságnak kétszeres, sőt háromszoros fátyola borítja a túlszerény kezdetet, — mondja tovább Baunard, Dicső Anyánk legújabb életírója. — Csak annyit tudunk, hogy 1633 november 29-én, Szent András ünnepének előestéjén, Vince úr elment ezekhez a falusi leányokhoz, hogy Marillac Lujza ajánlata szerint kiválasszon a legjobbak közül négyet vagy ötöt s őket egy kis társulatba egyesítse. Megvolt tehát a Társulat magva. Megnyílt a noviciátus, de nem viselte ezt a nevet. A Szeretet-leányainak ekkor még ismeretlen intézménye bölcsőjében ringott.”

Nekünk pedig, akik három évszázaddal utóbb szemlélhetjük a Társulat gyönyörű kifejlődését, az a benyomásunk, hogy ebben a kis bölcsőben ott ringottak már mindamaz erények is, amelyek lényegében szenthivatásunk szellemét alkotják.

Elsőben is az alázatosság. Szent Vince csak lassan-lassan fedte föl lelki leányai előtt Istennek reájuk vonatkozó nagy szándékait, hogy vérükké és meggyőződésükké válják, hogy ők csupán parányi eszközök a jó Isten kezében. Az egyszerűség is szinte elválaszthatatlan volt első nővéreinktől, hiszen egyáltalán nem ismerték a világi szokásokat, sőt egyesek még írni-olvasni sem tudtak. Annál jobban értettek azonban lényük teljes felalatozásához. A szeretetnek is kiválóan jó iskolájába jártak a drága kis Naseau Margittal együtt, aki — mielőtt még megalakult volna a Társulat, — máris életét áldozta föl a legmagasabb szeretet gyakorlásában...

És milyen páratlan szemináriumi igazgató-nővérük volt abban, akit — mint reméljük, — az Egyház a közeljövőben a szentség glóriájával övez! Hogyan bele tudta vésni ezekben a nagylelkű, férfiasan határozott, új lelkekbe az ő saját, égő szeretetét Isten és a szegények iránt és az ő buzgó vágyát, hogy feláldozhassa magát értük!

A szegénység is mennyire meglátszott a kezdet, majd később a növekedés folyamán is! „A szent szegénységnek ebben a kis fészében — mondhatta ő is Assisi szent Klárával együtt, akinek egykor, lelkes ifjúságában, annyira szeretett volna leánya lenni — lehet-e értékesebb jegyesi ékszer, mint ez a teljes hasonlóság a szegény Jézussal és az ő egészen szegény Anyjával?”

A kis Társulat napról-napra növekedett. Tagjai sorában talán emberi gyengeséget is találunk, de mily sokan adják nekünk a leghősiesebb erények példáit! Mindenfelé kérték a nővéreket. El kellett tehát hagyniok ezt a kezdetleges kis fészket, melyet hiába próbáltak megnagyítani. Kivált annak a kis lónak kellett helyet készíteni, melyet az anya és leányai távolabbi útjaikon használtak. 1636-ban elhatározták tehát, hogy közelebb vonulnak Vince úr tartózkodási helyéhez. Csakhamar házat is béreltek La Chapelle-ben, nem messze Szent Lázártól, amelybe Vince úr 1632-ben költözött. A Szent Viktor-utcai kis házban is hagytak azonban néhány nővért a plebánia szegényeinek szolgálatára és egyben a Társulat bölcsőjének megőrzésére.

E kis Szeretetháznak működése azóta sem szűnt meg. Többszöri áthelyezés után nemrégiben ismét visszatért a Szent Viktor-utcába (ma Lemoine kardinális-utca) és híven őrzi a régi szép emlékeket.

A régi Szent Miklós plebánia-templom is hűséges őrje eredetünk emlékeinek. Akik elzarándokolnak e szerény templomba, találnak benne egy oldalkápolnát, amelynek oltárán Szent Vince

szobrát látjuk abban a hagyományos alakban, amint kis gyermeket takargat köpenyével. Balján Boldog Marillac Lujza szobra áll, aki tizenegy évig imádkozgatott ebben a templomban, mint a plebánia jó leánya s aki 1634 március 25-én fogadalommal szentelte itt magát a Társulat első nővéreinek kiképzésére. Két emléktáblát állítottak fel e kis kápolnában:

1633 NOVEMBER 29-ÉN
DE PAUL SZENT VINCE ÉS TISZTELETREM.
DE MARILLAC LUJZA
EZEN A PLEBÁNIÁN ALAPÍTOTTÁK MEG
A SZERETET-LEÁNYAINAK TÁRSULATÁT.
1899 DECEMBER 9.

1899 DECEMBER 9.
A SZ. VINCE-KONFERENCIÁK ALAPÍTÁSÁNAK
HATVANADIK ÉVFORDULÓJÁRA.
MELYET 1839 DECEMBER 9-ÉN
EZEN A PLEBÁNIÁN ALAPÍTOTTÁK.
ÚJBÓL HELYREÁLLÍTOTTAK FZT A KÁPOLNÁT.

A Szent Alapítók oltárával és szobrával szemben egy szép estményt látunk, mely az irgalmas szamaritánust ábrázolja. Igen szépen kifejezi ez hivatásunk főcélját, a betegek gondozását és a szegények szolgálatát. Ne feledjük ezt! Sohasem kínálkozik jobb alkalom, mint most, e háromszázados jubileum alkalmával, hogy megújuljunk a szegények és betegek szeretetében, akiket szent Alapítóink értékes örökség gyanánt hagytak reánk. A kis Társulat ezzel a szándékkal indult meg. Ez volt első éveinek tápláléka. Ez a táplálék alakította azt az erőteljes lelkületet, mely minden viharral és üldözéssel dacol. A Társulat a szegények szolgálatának köszönheti, hogy él és fejlődik. Csakis ez biztosíthat számára hosszú életet. Csak ezzel felelhet meg Isten reávonatkozó szándékainak.

Most, amikor a Társulat azt kívánja leányaitól, hogy naponként néhány órát hivatási köteleik szorgalmas tanulmányozására fordítsanak, — mert máskülönben nem gyakorolhatnak és folytathatnák szabadon a szegény betegek ápolását, — kell, hogy ezek nagylelkű önfeláldozással és örömmel fogjanak e munkához. Egyaránt buzgók legyenek az áldozatban és hajlamaik megtagadásában. Kell, hogy a Szeretet minden leánya teljes mértékben mondhassa Isten és lelkiismerete előtt: „A szegények szolgálója vagyok”. És pedig értelmes, önzetlen, hűséges és önfeláldozó szolgálója, mert csak így ismételheli napjában háromszor a szentséges Szűzzel együtt: *Ecce ancilla Domini! Ime az Úr szolgálóleánya!* Szent Vince leányának ez a kettős címe: az Úr szolgálója és a szegények szolgálója el nem választható egymástól.

Ha ez megvalósul, akkor Társulatunk negyedik évszázadának végén az eljövendő nemzedékekre is áll, amit az Annales oly bátorítólag ír e jubileumra vonatkozólag: „A Társulat e háromszáz év folyamán hány szegényt gyámolított, hány árvát fo-

gadott be, hány beteget ápolt! Ha valamely tágas téren összegyűjthetnék őket, micsoda mérhetetlen tömeg jelennék meg szemünk előtt! De mire való visszapillantunk a végbevitt jóra! Az igazi szeretet szerény, nem dicsekszik. Mindig egyforma önfeláldozással halad előre, a nélkül, hogy hátrapillantana.”

DICSŐ ANYÁNK SZENTTÉAVATÁSA.

Nagyontisztelendő anyánk örömmel közölte nagyontisztelendő vizitátor-nővérünkkel az alábbiakat:

„Az a hír érkezett Rómából, hogy a 24-én tartott Gyűlés elfogadta a Boldog Anyánk közbenjárásának tulajdonított csodákat és az erről szóló dekrétum felolvasását nov. 1-re, a „Tuto” felolvasását november 7-re tűzte ki.

Nincs már több akadálya Boldog Anyánk végleges megdicsőítésének. Hála legyen a jó Istennek! Mindazáltal nem gondoljuk, hogy a szenttéavatás hamarosan lehessen, mert az előkészülethez idő kell.”

Társulatunk háromszázéves jubileumának megünneplése.

1933 november 29-én van Társulatunk alapításának háromszázados évfordulója. Drága felettes-elöljáróink úgy kívánják, hogy az minden egyes házunkban a hálaadás napja legyen és felhívják a t. szolgáló-nővéreket, hogy ezt az évfordulót családi körben, de a lehető legnagyobb ünnepélyességgel tartsák meg.

Anyaházunkban ft. Cazot igazgató-anya felhatkor mondja Boldog Anyánk oltáránál a társulati misét. Nyolc órakor ft. generális-atyánk a Szent Miklós plebánia-templomban mond ünnepélyes nagymisét. Két órakor az anyaházi kápolnában a nővérek részére konferenciát tartanak. Előtte az *Ecce quam bonum* ének, utána *Te Deum* és áldás van. Ugyanott négy órakor a hívők részére is külön szentbeszédet és áldást tartanak.

Miután ez a háromszázados jubileum dicső Alapítónőnk teljes megdicsőítése hajnalhasadásának tekinthető, a Társulat tanácsa elhatározta, hogy november 29-ét ezentúl társulati ünnep gyanánt éppúgy üljük meg, mint január 25-ét, a Missiótársulat alapításának évfordulóját.

Főtiszt. generális-atyánk megbizsa tehát a szolgáló-nővéreket, hogy a *Szokások Könyvében* megfelelő helyen a következő rubrikát illesszék be:

November 29-e. — A Társulat alapításának évfordulója. — A nővérek két szentmisét hallgathatnak. Nagy rekreáció. Ha az ünnep péntekre esik, nincs sem szabálybőjt, sem vádolósi konferencia. Este csak negyed kilenckor csengetnek.

Központunkban ünnepélyes nagymise, szentséges áldás és egésznapis szentségimádás lesz ezen az ünnepen.

A *Társházakban* drága elüljáróink legmegfelelőbbnek tartanák az egésznapis vagy legalább néhány-órás szentségimádást szentséges misével és áldással. De erre már jó eleve írásbeli engedélyt kell kérniök a nagyméltóságú püspök uraktól. Ezt természetesen előzőleg a ft. plebános vagy miséző urakkal is meg kell beszélniök és az ő véleményükhöz alkalmazkodniök. Fődolog az, hogy a szívben éljen hálás szeretet a jó Isten iránt, ki háromszáz éven át oly sok veszély közepette megoltalmazta, naggyá tette és kegyelmeinek bőségével halmozta el Társulatunkat.

Actio Catholica.

Kedves nővéreink sokat hallják mostanában ezt a két szót s talán sejtik is a jelentőségét, de nincsenek tisztában ez új fogalom gyakorlati megvalósításának módjával és lehetőségével.

Az Actio Catholica Szentséges Atyánk, XI. Pius elgondolása és hő kívánsága szerint lehetőleg az összes világiak: férfiak, nők, ifjak és gyermekek bevonása az apostolkodásba, természetesen a főtisztelendő papság vezetése és irányítása mellett. Nem más ez, mint az összes katolikus hívőknek egy nagy családban való tömörítése olyképen, hogy a család minden egyes tagja öntudatosan részt vesz annak minden örömeiben és bánatában, de erejéhez mérten hozzá is járul, hogy e nagy Család érdekeit megvédje és felvirágoztatását előmozdítsa.

Az Actio Catholica nem valami új egyesület, hanem az összes katolikus egyesületeket és intézményeket átfogó közösség, mely érintetlenül hagyja ugyan ezek célját és teljes önkormányzati jogát, de mindamellett valamennyit a katolikus közösség eszméinek és szándékainak szolgálatába vonja be.

Hogy mindez mi módon történik, arról még csak most folynak a tanácskozások, mert nem oly egyszerű, sőt nagyon is szövevényes dolog az Actio Catholica nyélbeütése. Azt már eldöntötte a központi tanács, hogy az egyházközségek szervezeteit veszik a további szervezkedés alapjául.

Nemrégiben tartották meg az Actio Catholica pasztorális kur-

zusát a lelkipásztorok bevonásával. Sok szép tanulmány és indítvány hangzott itt el, s az Egyházi Lapok teljes terjedelmükben közölték e beszédeket. Nem lesz érdektelen kedves nővéreinkre nézve, ha egyes kivillanó gondolatot ki-kiszakítunk belőlük. Mindenesetre több tájékozódást szereznek ezekből az eszmének célja és gyakorlati kivitele tekintetében.

... Az Actio Catholicát úgy alapította meg a püspöki kar, hogy az az egyházközségi szervezetekben tömörült hívek apostolkodása legyen. Ez az Actio Catholica olvassa magába mindazokat a jámbor kezdeményezéseket, amelyek a világi apostolkodás terén már eddig is megindultak. Kapcsolódják bele minden megmozdulás, minden felvilágosító munka. Érezzék a hívek, hogy nekik oda kell állniök lelkipásztoruk mellé és annak irányítása mellett kell végezniök azt a munkát, amelyet eddig végeztek, legfeljebb még nagyobb buzgalommal.

... A pápa úgy írja elő, hogy férfiak, leányok, gyermekek csoportjaiban alkotandó meg ez a nagy közösség.

Hát a gyermekekkel agítáljunk? Hát bizony, azokkal fogunk agítálni! Mert a gyermeklélek a maga jóságában mindenféle méreg nélkül tartogatja azt, ami az ember számára a lelki felüdülésnek forrása... (Glattfelder Gy.)

... A Székesfehérvári Egyházmegyei Tanács hitbuzgalmi bizottsága megállapította, hogy a férfiak 50 %-a egyáltalában nem járul a szentségekhez. S azt mondják, hogy ez még jó százalék... Híveink nagy része öntudatlanul bár, de praktice protestáns életet él. Nem jár a szentségekhez, nem hallgat szentmisét, nem tartja a böjtöt. Veri a mellét, hogy ő katolikus, de nem tartja bűnnek, hogy 30 éve nem volt gyónni és áldozni. Sőt, felháborodva utasítja vissza, ha valaki kétségbe vonná, hogy ő katolikus. Ezzel a nagy modern aposztáziával szemben egész újfajta pasztorációra van szükség.

... Amikor Pestről vidékre kerültem, magam is elhittem, hogy falun nem lehet intenzív eucharisztikus életet, nem lehet erőteljes egyházközségi életet teremteni. Öt évi tapasztalat alapján ünnepélyesen tagadom mind a kettőt. Herezis mind a két állítás. Nagyszerű hitéletet, igen tartalmas és lendületes egyházközségi életet lehet teremteni falun. Büszkén és boldogan hivatkozom egész sereg falusi plebánosomra, kik lelkem igaz gyönyörűségére ezt nagyszerűen megteremtették. Egyesek valósággal csodát műveltek derék falusi népünkkel, az egész kérdés horderejét állítva bele a munkába... (Shvoy L.)

... Az Actio Catholica nem más, mint a világi katolikusok

apostolkodása. „A laikusok részvétele az Egyház tulajdonképpeni missziójában, a világiaknak a klérus missziójában való közreműködésének egy formája.” (Osservatore Romano) „A világiak közreműködése a papság apostoli, lelkipásztori, vallásvédelmi tevékenységében, a keresztséggel és a bérnállással elnyert királyi papságnak felébresztése.” (Bertram bíboroshoz írt levél.) 1927. január 24-én a kardinális államtitkárhoz írt levelében a Szentséges Atya kifejezetten hangsúlyozza: „Első encyklikánkban az Actio Catholicát úgy definiáltuk, mint a világiak közreműködését a hierarchia apostolkodásában és kijelentettük, hogy a papság úgy tekintse, mint hivatása lényeges részét, a hívők pedig életük kötelességét lássák benne.” Sőt az Osservatore Romano az Actio Catholicát egyenest „a társadalomban működő Egyháznak” nevezte s ezt bizonyára nem a Szentatya intenciója ellenére tette. (1926 jún. 19.) A köztudatba az Actio Catholica azon definíciója ment át, amelyet Pacelli bíboros használt a magdeburgi katolikus napon: „Szentatyánk gondolata szerint az Actio Catholica a világiak részvétele a hierarchikus apostolkodásban.”

... Programja az egész világ. Munkája meg nem szűnő agitáció. E belső telítettségünkben csapjon ki az apostoli láng, hogy a kultúr-pogányságba csúszó és forradalmi lázban vergődő embertársaink sokaságát Krisztus békességével nyugtassuk meg.

E nagy világhalászat hivatott hordozói ugyan a pápa és a püspökök, az apostolok utódai. XI. Pius azonban fölhasználja a föl nem szentelt férfiakat és nőket a nép minden rétegéből, hogy vegyenek részt a püspökök és papok apostoli munkájában. Még nem régiben azt állították, hogy nem lehet beszélni a világiak apostolkodásáról. Most ugyanaz a pápa, ki a laicizmust a kor legnagyobb betegségének mondja, a világiaknak az Actio Catholicaiban való közreműködését „igazi apostolkodás”-nak nevezi... (Mihalovits Zs.)

... Azt is meg kell állapítanunk, hogy minden eddigi szép munka és eredmény mellett még nagyon sok teendőnk van hitbuzgalmi és erkölcsvédelmi téren. Egyesületeink rendszerint csak egy bizonyos irányban dolgoznak. Sokszor többen is végzik ugyanazt a munkát, talán egymást keresztezve, akadályozva is. Nem egyszer — kijelölt munka híján — a legjobb erők tetlen bírálgatásban élnek ki magukat. A régebbiek: egyesületek is, emberek még inkább, kiöregednek, elfáradnak. Új, friss erő és levegő kell, meglátása a mai élet sokfelé elágazott kívánalmainak. Főként a folyó munka egységesítése, határozott irányba beállítása szükséges. Az Actio Catholica hitbuzgalmi és erkölcsvédelmi bi-

zottsága ezt a munkakijelölést, munkabeosztást és bizonyos számonkérést, sőt a munka kiszélesítését, a hiányok pótlását akarja.

Gondoskodik arról, hogy az egyházközségi férfiak, ifjak, leányok és gyermekek számára legyen megfelelő, élő, eleven, velük tényleg foglalkozó hitbuzgalmi szervezet. Ha van és működik, munkájában támogatja; ha alszik, fölébreszti; ha nincs, rajta lesz, hogy szerveztessék. Fontos, hogy ne sok egyesület legyen, esetleg mindig ugyanazokkal a tagokkal, hanem inkább kevés, de friss, eleven, modern.

... Az Actio Catholica papi, szerzetesi hivatásokat ébreszt az ifjúságban s azt elősegíti; esetleg anyagilag is, az egyházközségi szervezetek bevonásával, amikor tanulmányi segélyhez, kelengyéhez juttatja az erre rászorultakat.

A templom tisztántartása és nyitvatartása, szellőztetése, tül-ságos hidegtől és melegtől való őrzése, virággal díszítése; a templomi ruhák javítása, ragyogó fehérre mosatása, a templomból minden izléstelenség okos eltávolítása; a templomi rend, a körmenetek rendjének biztosítása, mind olyan feladat, hogy eddig legtöbb helyen, sajnos, nem volt kellőképpen megoldva, egységesen megszervezve és amelyben a hiányt pótolni az Actio Catholica feladata.

Sok a teendő a templomi éneklés terén is. Népünk szeret énekelni, de sajnos, a legtöbb helyen nem tud, mert nem tanították rá. Pedig az ének — főleg az egyszerű népnél — fontos és nagyon vonzó része a vallási életnek... (Mikes L.)

... Az Actio Catholica nem megy semmire sajtó nélkül. Ha az Actio Catholica célját pár szóval akarnám meghatározni, ezt mondanám: azt akarjuk elérni, hogy a becsületes emberek is olyan elszántak legyenek, mint a becstelének szoktak lenni. Ezt sajtó nélkül elérni nem tudjuk, mert tömegek megmozdítására csak ez az egyetlen hatóeszköz van. A sajtót tehát meg kell hódítani és a mi sajtónknak meg kell hódítania a közönséget!... (Kovács S.)

... Nehéz volna a munkás-lelkipásztor számára általános érvényű szociális programot adni. Célként kell kitűznie: segít, ahol tud. Arra kell törekednie, hogy azok a szociális szálak, melyek a reformáció előtt a templomot a társadalmi étellel összefűzték és el lettek vágva, lassan ismét létrejöjjenek. Szociális centrummá kell a plebániáknak alakulniok, ahol a csecsemővédelemtől és gyermeknyaraltatástól esetleg a munkaközvetítésig mindazt megtalálja a munkás, amit a modern társadalmi berendezkedés megtagadott tőle... (Tornyos Gy.)

... Nagyon is jó volna, ha a jóléti katolikus intézményeket az Actio Catholica hozzáférhetővé tenné nem idegen protekciók, hanem a lelkipásztorkodás számára. Aki oda bekerül, az ne valamely nagy úrnak befolyása iránt legyen hálás, hanem az egyházi közösség tudata erősödjék benne, amely sokat tud és sokat akar tenni az elhagyottakért... (Mézgár L.)

...Hol fogjuk meg az Actio Catholica kérdését?

Minden községben lesz egy bizonyos magva a katolikus tábornak; egy katolikus társaság, melyre minden körülmény között lehet számítani, mert mindenütt ott van az első vonalban. Méltóztattak megfigyelni a fővárosban vagy vidéken, ha katolikus megmozdulás van, tömör tábor a kongregációk, a harmadrendiek, az asszonyok rózsafüzér-társulata. Ha rendszeres, tervszerű valláserkölcsei nevelés folyik, amelyet évtizedenkint meg kell ismételn, akkor van minden községben olyan tábor, amely nyomban mozog, akár társadalmi, akár politikai kérdéstről van szó. Mivel elsősorban ezek mozognak és másodsorban ezek mozgatnak, a legelső feladat a hitbuzgalmi körök szervezése. Ahol pedig van, azok beállítása az egyházközségi életbe... (Halász P.)

...Hiába beszélünk és agitálunk, ha nincs készség, határozottság, amely érdemleges munkát biztosít. Azt remélem, hogy fogunk teremteni nemcsak Actio Catholica-t, amelyet a Szentatya akar, hanem olyan virágzó hitéletet és tevékeny katolikus életet, amelyről ábrándozunk és imádkozunk. Annak az ünnepnek a vigiliáján vagyunk, amely ünnep állandó megtestesítőjétől indul ki az Actio Catholica. A pápaság ünnepének vigiliáján nemcsak tisztelet és kegyelet tölti el lelkünket, hanem megérlelődik az a gondolat, hogy ezen a munkán áldás lesz és nem fognak tudni bennünket legyőzni azok az ellenséges erők, amelyek ellen szervezkedünk. Az otthoniaknak mondjuk meg, hogy várjuk tőlük a minél nagyobb ambíciót, bekapcsolódást, és az itteniek és otthoniak közös tevékenysége tegye praktikussá azokat a tanácskozásokat, amelyeket itt folytattunk... (Glattfelder Gy.)

Triduumok Boldog Katalin tiszteletére.

1. Párizsban. — Miután az Anyaházban tartott júniusi triduumon kizárólag csak nővérek vehettek részt, a hívők részére a Notre Dame székesegyházban tartják november 30-án kezdődőleg. A megnyitó ünnepségre a Csodásérem társulatának tagjai hivatalosak. A szentbeszédet körmenet s a legméltóságosabb Oltáriszentséggel tartott áldás követi. A három napon át főpapi

nagymise, d. u. három órakor pedig szentbeszéd és áldás lesz.

Az első napon leginkább a szerzetes-társulatok, a Szent Vince-Konferenciák tagjai, a Szeretethölgyek és a Marillac Lujzamű tagjai hivatalosak. Második napra az árvaházak, iskolák és műhelyek kiküldötteit hívják meg. E napon délután máriás ünnepség van. Az egész nagy hajót betöltik majd a fehérruhás és fátyolos Mária-gyermekek. A szentbeszédet ft. Labouré jézustársasági atya mondja. Körmenet és szentséges áldás.

Az utolsó napon félnyolckor közös szentáldozás. A szentmisét ft. generális-atyánk, a szentbeszédet ft. Cazot atya mondja. Félháromkor főpapi nagymise, félháromkor pedig a triduum befejezése, melyet Verdier kardinális tart. A szentbeszédet a lurdi püspök úr mondja. Majd a Csodásérmek megáldása következik, melyeket a templomalépés alkalmával osztanak ki. Te Deum és ünnepélyes szentségi áldás.

2. Központunkban. — Mi is nagy szeretettel készültünk új Boldogunk megdicsőítésére. Elsőrangú művész remek nagy festményt készített, mely Boldog Katalint úgy ábrázolja, amint a rábízott csodás missiót teljesíti földön és az égben. A jó Szűzanya szobra a három napon át nálunk is háttérbe vonult és kedvelt gyermekének adta át az elsőbbséget. A szentély evangéliumi oldalán magas bibortrónus emelkedett, az oltár legszebb díszében ragyogott.

A megnyitó ünnepséget őeminenciája, a bíboros-hercegprímás úr tartotta nagy papi segédlettel. A missióspapok theológusai majdnem teljes számban résztvettek a főpapi ceremóniákon. A három napon át tíz órakor főpapi nagymise volt, d. u. öt órakor pedig szentbeszéd és szentséges áldás, melyet az utolsó napon *Te Deum* és a Csodásérem kiosztása követett.

Az első nagymisét nuncius úr őexcellenciája, a másodikat Breyer püspök úr őexcellenciája, a harmadikat Grósz püspök úr helyettesítésében dr. Czapik Gyula apátkanonok úr tartotta.

Az első szentbeszédben nagym. Breyer István püspök úr Boldog Katalinnak Isten és a Szentséges Szűz, embertársai és a szenvedés iránt tanúsított szeretetét állítja példaképül elének.

...Boldog Katalin egyszerű életében nagy értékek ragyogása tűnik ki. Életének állandó, visszatérő gondolata: Isten szeretete. Csak az a vágya, hogy Őt szeresse, csak attól fél, hogy Istent elveszítheti. Életének egyetlen törekvése, hogy minél közelebb jusson Istenhez. Szolgált a Krisztust a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

A Szentséges Szűz jelenésénél világosan hallhatta: „Ime, innen, a

tabernákulumból ered minden segítség, minden vigasz, minden erő az emberek számára.

Legmélyebb hittitkunk a legméltóságosabb Oltáriszentség titka. Katalin nővér is belőle merítette halártalan szeretetét a szegények és betegek iránt.

Az elmúlt században a német császárné meglátogatta a gyógyíthatatlanok egyik kórházát. Csodálkozva kérdezte a kórház főnöknőtől, honnan és miből merítenek erőt, türelmet, kitartást a betegek ápolásához. A főnöknő a császárnét a kórterem egyik ablakához vezette, mely a kápolnára nyílt és a tabernákulumra nézett. Majd így felelt: „Császári felség! Hogyne merítenék erőt a közöttünk lakozó édes Jézustól! Tőle nyerjük a türelmet és kitartást betegeink ápolására.”

Katalin nővér is onnan, a legméltóságosabb Oltáriszentségből merített erőt.

De kitűnt ő a Boldogságos Szűz egészen kiváló tisztelésében is. Készséges, engedelmes gyermeke volt ő a Szentséges Szűznek, azért kapott tőle oly fönséges mennyei megbízatást. Mindent elkövetett szavával és példájával, hogy a Szentséges Szűzet mások is megismerjék, tiszteljék és szeressék.

Másik jellemvonása Katalin nővérnek nagy felebaráti szeretete. Szerette szegény betegeit, de szerette főként azok lelkét. Szeretete a lélek szeretete volt. A testet azért ápolta a szegény betegeknél, mert a lelküket akarta boldogítani.

A régi pogányok nem ismerték ezt a szeretetet. Azért nincsenek náluk szegényházak, kórházak, árvaházak, lelencházak. Nem is maradt meg ez időből a felebaráti szeretet intézményeinek egyetlen téglája sem. E korból csak az amphiteatrumok maradtak meg.

Boldog Katalin lelki életének sajátos vonása még, hogy szerette a keresztest, a szenvedést.

A mi főnk egy lövissel koronázott Krisztusfej. Nem illő tehát, hogy mi, akik ennek a főnek tagjai vagyunk, elpuhult életet éljünk. Számunkra a föld a „siralom völgye.” A keresztyén élete Krisztus élete. „Aki tanítványom, — azaz keresztyén — akar lenni, az tagadja meg magát, vegye föl keresztyét és úgy kövessen engem!” — mondja az édes Megváltó.

A keresztyén lélettől elválaszthatatlan a szenvedés, a keresztyén élet keresztyé, a fájdalom termeli ki az erényeket: az irgalmat, a könyörületet, a felebaráti szeretetet. A keresztyén, a szenvedés súlya alatt látjuk be, hogy nem a föld a mi hazánk, hanem az örök élet számára vagyunk teremtve. Hogy az élet csak próba és előkészület az örökkévalóságra.

Boldog Katalin szerette az Egyházat, szerette a Társulatot, szerette annak szabályait. Kész volt életét is odaadni az Egyházért, a Társulatért. Tudatában volt annak, hogy Krisztus nem lehet annak atyja, akinek az Egyház nem anyja. Isten szeretete, a felebaráti szeretete, a

kereszt szeretete és az Egyház szeretete azok, amelyek Boldog Katalin képét oly jellegzetessé teszik.

Szent Ágoston sokszor ismételte beszédeiben: „Ne rösteljük követni, amit jól esik magasztalni!”

Mi is magasztaljuk Boldog Katalin nővért, Isten és a felebaráti szolgálatában eltöltött életét. Ne rösteljük őt követni. Kövessük Isten szeretetében, mert Istent szeretni annyi, mint legszentebb akaratát mindig teljesíteni.

Szeressük felebarátunkat, mint Boldog Katalin. Munkáljuk mi is mások üdvét, javát, de ne annyira szóval, mint inkább jópéldával, cselekedettel.

Viseljük szívesen keresztjeinket, hiszen ezek úgy sem választhatók el az lélettől.

Szeressük az Egyházat, mint földi és örök javunkat. Minél több van belőle, annál többet kapunk Isten kegyelméből is.

Boldog Katalin példájára tökéletes életet éljünk Isten szeretetében és szolgáljunk Istennek a felebaráton keresztül. Ez adja majd meg lelkünknek azt a békét, melyet a világ meg nem adhat. Ebben a békében érjük el földi és örök boldogságunkat...

*

A másik két szentbeszéd főbb gondolatait következő számunk hozza.

A triduummal kapcsolatban Központunkban *A Szűzanya kedveltje* címmel Boldog Katalin életét is megjelenítik tíz képben, ének, harmónium és hegedűkísérettel.

Jegyzet. — *A triduumnak nevezett háromnapos ájtatosságot a boldoggáavatástól számított egy éven belül engedélyezi az Egyház. Tehát B. Katalin triduumma 1934 május 28-ig tartható meg.*

Mivel még nincs külön miséje, a „nem vértanú szűzek” Dilexisti kezdetű miséjét mondhatják a triduum alatt. Az oráció is ebből a miséből veendő Glóriával és Credóval.

Levelek a Földközi-tengerről.

Bizonyára sejtik kedves nővéreink, hogy kitől erednek. A mi volt kedves portásnővérünk: Kiss Júlia Ágnes küldi az első híreket tengeri útjáról. Olvassuk csak leveleit!

Földközi-tenger, 1933 okt. 16.

Szeretett Igentisztelendő-Gondnok Nővérünk! U. k. l. m. velünk! Mivel sejtem, hogy Nagyon tisztelendő Elüljáróink aggódva várnak tudósítást tengeri útunkról, sietek, hogy leveletem az első kikötőnél postára adhassam.

A jó Isten különösen örökösödik felettünk. Vasárnap, 8-án este fél-

kilenc után elhagytuk a drága Anyaházat, hogy Marseille-be utazzunk. Megelőzőleg, vasárnap délután sorba jártuk a drága elüljárókat, hogy elbúcsúzzunk tőlük. Nagyon tisztelendő anyánk negyed egyre rendelt magához. Nagyon anyai volt! Kaptunk tőle egy-egy szép feszületet, amely B. Katalin fejéhez volt érintve, egy jól zárható szenteltviztartót és egyéb hasznos dolgot. Végül mindannyiunkat átölelt. Amikor hozzám ért, a fülembé súgta: „Kis magyar!” Viszonzásul hálás csókot nyomtam kezére. Még néhány szeretetteljes szót intézett hozzánk s elhagytuk szobáját.

Ezután tovább mentünk tisztségről-tisztségre, amint ez ilyenkor odahaza is szokás. Mindenütt ajándékoztak valamit a missiós-nővérek számára: rózsafüzért, szentképeket, stb. Megemlítem, hogy nt. vizitátornőm örült a sok képecskének, amit magammal hoztam. Azt mondta: „Lesz kinek adnia; mindenki örül majd neki!” — A szemináriumban is kaptunk egy teli dobozzal és Szűzanya szobrot.

Az esti *Da pacem* után volt a búcsúztatás a szemináriumban. A beöltözött k. nővérek is mind ott voltak ntszt. anyánkkal élükön. Nagyon szép éneket énekeltek, ami külön ez alkalomra szól. Valamit én is megértettem belőle. Nt. anyánk kérte a k. nővéreket, hogy imádkozzanak a missióba induló nővérekért, mert bizony rájukfér az ima, különösen a hosszú tengeri úton.

Mindenki megegyeszer látni akart bennünket és búcsúzásul ránk mosolyogni. Aki csak tehette, át is ölelt.

Azonban sietnünk kellett, mert a kis autóbusz már várt reánk. K. Ferdinanda nővér is kijött velünk az állomásra. Útközben azt mondta, hogy imádkozzunk, hogy legalább egy főtiszt. úr is utazzon velünk. S íme, alighogy felcihelődtünk a vonatra, jelentik, hogy nt. vizitátornőnk két Szentlélek-társasági atya keresi. Szintén Madagaszkárba utaznak. Hogy megőrültünk! Nem is egy, hanem két szentmisénk is lesz naponta!

Féltízkor indult vonatunk. 9-én tizenegy órakerültünk Marseille-be, fáradtan és álmosan. A hajó indulásáig két nap állt még rendelkezésünkre, tehát kipihenhetjük magunkat.

Már két órakerültünk a kikötőből, de a rakomány miatt félháromkor újból megállt hajónk, s így véglegesen csak esti félnyolckor hagytuk el Marseille-t.

Most már hatodik napja vagyunk a tengeren. Nagyon kellemes időnk van. Eddig még nem is voltam beteg, kivéve az első napi kis szédülést, ami másnap már el is múlt. Jól érzem magam. Nem sírok. Mindíg jókedvűek vagyunk. Öt óraker van az első s utána mindjárt a második szentmise. Eddig még mindennap áldozhattunk. A jó Isten mindenképen azt akarja, hogy jól érezzük magunkat. Hűszan vagyunk nővérek. Nagyon jó társaság. Minden gyakorlatot a társulattal együtt végezzük.

Rendkívül jól alszom, étvágyam is nagyon jó. Szóval: Isten kegyelmével nagyon jól vagyok s ezt nagyrészt Igentisztelendő Nővérünk buzgó imáinak s az értem mondatott szentmiséknek köszönhetem. A

jó Isten fizesse meg ezerszeresen! Ahányszor kinyitom a táskát, mindannyiszor meleg hála tölti el szívemet. Oly szeretettel van abba be-rakva minden!...

A másik levél k. Teréz nővérnek szól, akivel sokáig együtt volt a porta-tisztségben.

A Földközi-tenger farkán, 1933. okt. 17-én.

...Már elmúlt két hete, hogy elbúcsúztunk. Mily gyorsan múlik az idő! Nemsokára, körülbelül öt hét múlva, célnál leszünk, ha a jó Isten ezután is úgy segít, mint eddig.

Kedves jó Nővérem, ugye érdeklí napirendünk? Leírom. Reggel félötör kelünk. Ötör szentmise, alatta megáldozunk. Mily jó az isteni Üdvözítő, hogy ezt a nagy kegyelmet megadja nekünk! Nem kell nélkülőznünk az Angyalok Kenyerét ezen a hosszú úton. Még hozzá két szentmisénk is van naponként.

Szentmise után a fedélzeten elvégezzük reggeli imánkat s a rózsafüzért. Félnyolckor reggeli. A délelőtti órákban tanulunk, kézimunkázunk vagy levelet írunk.

Szorgalmasan tanulom a maláj Miatyánkot. Majd a nyelvem török bele! Ide írom az első sort: Rainay any an-danitra hohamasinina anie ny ananarano. A tr zs-nek, az o ú-nak olvasandó. Az utolsó a néma. Mire találkozunk, Ön is megtanulja ezt?

12-kor ebéd, ami a vacsorával együtt valóságos kín volt számomra. Most már kezdem kissé megszokni. Nem nekünk való ez, hiába! Az első alkalommal, mikor a közös nagy étterembe mentünk, siettem oly helyet keresni, ahol nem ülök mindenkiel szemben. Örömmöre találtam is ilyet. Most azután körülnéztem, hogy mégis kik az asztaltársak. Nem kis meglepetésemre az egyik ft. úr mellett találtam magam, a másikkal pedig szemben. Annyi baj legyen! — gondoltam.

Hadd írjak le egy déli menüt sorban, ahogy feltálalják: Dinnye, sonka savanyú uborkával, valami becsinált-féle, karfiol, sertéskaraj sült burgonyával. Többféle sajt, amilyen tetszik, végre gyümölcs. Ez, valamint a sajt, egyik ebédől és vacsorától sem marad el. Ezt a sok mindent szépen egymásután szolgálják fel egy szíves madame, monsieur, ma soeur, mon père felszólítással. Ha valamilyen étellel nem tudom, hogyan kell bánni rendkívüli kinézése miatt, — de nem gusztustalan ám! — egyszerűen nem veszek s azt mondom szép illedelmesen: Merci, monsieur! S a monsieur akkor továbbviszi a szomszédomnak.

Ebéd után rekreáció, olvasás, majd ismét tanulás. Ötör rózsafüzér, elmélkedés, estiima. Hétkör vacsora, nyolckör lepihenünk. De még 11 óra felé is alig lehet aludni, mert 9 óra körül megszólal a zene s 11-ig el sem hagyja. Olyan talp alá valókat húznak, hogy szinte még az ágy is mozog. Nem cigányok húzzák ám, hanem gép játszik.

Íme láthatja kedves Nővérem, egész napunk úgy le van foglalva, hogy éppen nem unatkozom s így gyorsan múlik az idő. El tudja ol-

vasni az írásomat? Térdem szolgál asztal gyanánt, ezen írok. Holnap érkezünk Port-Saidba. Itt adjuk fel leveleinket. Kíváncsi vagyok, hogy mikor érkezik Budapestre.

Itt a hajón ismét volt visszakeresztelés. Párizsban ugyanis Júlia nővérnek hívtak. De mikor nt. vizitátornőm megtudta, hogy társulati nevem Ágnes. — őt is így hívják, — nem tudta elgondolni, hogy akkor miért hívnak Juliának. Ettől kezdve Ágnes nővér vagyok. A leveleket is erre a névre kérem.

Alig várom már, hogy Fort-Daupin-be érjek! (A madagaszkári központiház van ott.) Addig is és azután is Jézus szent Szívében ölelem kedves jó Teréz Nővéremet madagaszkári missziós üdvözléssel.

Legcsekélyebb Kiss Ágnes nővére,
a sz. m. l, a sz. b. sz.

MISESZÖVETSÉG

a tisztítótűzben szenvedő lelkek javára.

Ő eminenciája megújította a régi miseszövetséget, illetőleg egy új miseszövetséget hagyott jóvá, amelynek alapszabályai a következők:

MISESZÖVETSÉG

a tisztítótűzben szenvedő lelkek javára

Budapest, I., Nagyboldogasszony-útja 26.

1. — A Miseszövetség az elhunyt tagért három szentmisét mondhat a halálhír vétele után.

2. — A Miseszövetség minden héten egy szentmisét mutat be összes elhunyt tagjaiért.

3. — A Miseszövetség minden hónapban egy szentmisét szolgáltat az összes tisztítótűzben szenvedő lelkékért.

4. — A tagdíj egyszersmindenkorra tíz pengő.

2159/1933. sz.

JÓVÁHAGYOM.

Esztergom, 1933. évi augusztus 3.

SERÉDI JUSZTINIÁN s. k.

bíboros, hercegprímás,

esztergomi érsek.

Jelentkezéseket elfogad a budapesti Missióház I., Nagyboldogasszony-útja 26 szám.

Új háromszólamú társulati énekkel szolgálhatunk a jubileumra. A szemínáriumból kérhető. Partitúra 50 fill. szólamlapok à 4 fill.

Szerkeszti és kiadja:

Szent Vince Szeretet-leányainak Tartományi Elüljárósága

Budapest, I. Nagyboldogasszony-útja 27.

IRGALMAS NŐVÉREK HÁZINYOMDÁJA FELELŐS VEZETŐ: LAISZKY JENŐ

A Társulat jövője.

(Főtisztelendő Cazot atyától.)

Most ünnepeljük háromszázados évfordulóját annak, hogy de Paul szent Vince és boldog de Marillac Lujza a Szeretet-leányainak Társulatát megalapították. Háromszázados fennállás szép dolog, kivált akkor, ha háromszázados virágzást és terjeszkedést jelent! De éppen ez késztesen bennünket megfontolásra. Mert a társulatok is éppúgy, mint az egyedek, megszületnek, növekednek, kifejlődnek és elérik teljességüket. Azután pedig elkövetkezik a hanyatlás kora és a halál... hacsak nem hordoznak magukban valami újjászületési alapfeltételeket. Nos, mi lesz a Társulat jövője?

Egy múlt századbeli író, Brunetière Ferdinand, protestáns korában a katolikus Egyház történelmét tanulmányozta. Maga az a tény, hogy Egyházunk századok viharait kiállotta, katolikussá tette, mert — úgy vélte, — nem lehet az emberi mű, mely oly győzelmesen állja a pokol támadásait. Amit az író az Egyházzól mondott, ugyanazt mondhatom a Szeretet-leányainak Társulatáról is. A földi alkotások próbaköve tényleg, az idő. Ha Istentől vannak, fennmaradnak; ha csak emberiek, eltűnnek. Már Gamaliel is ezt mondta a zsidóknak, akik üldözték az apostolokat: „Hagyjátok ezeket az embereket! Ha szándékuk emberi, úgyszintén megdőlni fog; ha pedig isteni, hiába küzdötök ellene.”

Lám, Társulatuk is három évszázadot megért és annyi viszontagság közepette is úgy áll előttünk, mint valami életteljes, terebélyes tölgy. Miért? Mert ő is, miként az Anyaszentegyház,